

ТРАВМИ КІНЦІВОК В УКРАЇНІ, ЯК МЕДИКО-СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

ДУ « Дніпропетровська медична академія МОЗ України» (м. Дніпропетровськ)

*ДУ «Український державний НДІ медико-соціальних проблем інвалідності

МОЗ України» (м. Дніпропетровськ)

Стаття є фрагментом пошукової теми.

Вступ. Травми кінцівок відносяться до важких ушкоджень опорно-рухового апарату. Їх важкість обумовлена статико-динамічними порушеннями та складністю реабілітаційних процедур та, у зв'язку з цим, тривалою тимчасовою непрацездатністю та стійким зниженням життєдіяльності постраждалих. За даними літератури, при дорожньо-транспортних подіях відсоток множинних і поєднаних ушкоджень досягає 10 %. У структурі травматизму перше місце – 60–65 %, доводиться на травми кінцівок. На 2-му місці знаходяться травми голови і шиї – 10–11 %, на травми грудної клітки припадає близько 8 %, а на термічні і хімічні опіки – 3–5 %. Травми живота, нижньої частини спини, поперекового відділу хребта і тазу складають 2 %; травми, які охоплюють декілька областей тіла – 1 %; наслідки травм з нещасних випадків – 0,3–0,5 % та ін. . Сьогодні в промислових країнах травма є основною причиною смерті людей віком до 40 років. Більше 50 % травмованих особи молодше 40 років, що є причиною значних медичних і соціальних проблем, а також величезних економічних втрат. Первинний вихід на інвалідність в 2012р. склав 17 випадків (0,5%) на 10 тис, з них 15 випадків – пацієнти працездатного віку [6,7].

В Англії економічні втрати внаслідок смертельних травм оцінюються в 2,2 млрд. фунтів стерлінгів, що становить 1 % національного виробництва (Е. А. Driscoll, 1992). Летальність від травм серед осіб до 40 років, вища, ніж від серцево-судинних і онкологічних захворювань, а зайнятість травматологічних ліжок більше, ніж ліжок для кардіологічних та онкологічних хворих. Інвалідність внаслідок політравм досягає 28-50 %, причому основною її причиною є пошкодження опорно-рухового апарату.

Те, що травма в Україні займає так мало місця в свідомості людей та засобах масової інформації, можна пояснити тільки тим, що смерть від нещасних випадків давно вже стала чим – то повсякденним. Але поліпшення лікування хворих внаслідок травм кінцівок можливо, так як здатність молодих пацієнтів до реабілітації після важких травм в порівнянні з іншими хворобами очевидна. Високий відсоток виходу на інвалідність обумовлений не тільки важкістю травми, а й помилками в наданні першої медичної

допомоги, діагностиці ушкоджень кінцівок і відновному лікуванні [1,2,4]. Профілактика травматизму повинна проводитися за двома основними напрямками: адміністративними та агітаційно-виховними заходами.

Перспективним слід вважати вдосконалення первинної профілактики травматизму та його наслідків, що базуються на міжсекторальній основі та розробці ефективних механізмів впливу на виявлені керовані фактори ризику [3,5,8].

Мета дослідження: вивчити причини виникнення травм кінцівок в Україні.

Об'єкт і методи дослідження. Була проаналізована медична документація 185 постраждалих внаслідок травм кінцівок в Дніпропетровській міжрайонній травматологічній МСЕК №1, які були пацієнтами травматологічних відділень різних лікарень Дніпропетровської області. Всі пацієнти були визнані інвалідами різних груп. Пацієнти були розподілені в залежності від статі (**табл. 1**) і віку (**табл. 2**).

Таблиця 1

Розподіл хворих за статтю

Стать	кількість	відсоток
чоловіки	138*	74. 6%
жінки	47	25. 4%
Всього	185	100%

Примітка: * – P<0,01.

Таблиця 2

Розподіл хворих за віковими періодами

Вікові періоди	Кількість хворих	
25–44 (молодий)	93*	50,3 %
44–60 (середній)	88	47,6 %
60–75 (похилий)	4	2,1%
Всього	185	100 %

Примітка: * – P<0,05.

В залежності від причини травми пацієнти були розподілені на дві великі групи – виробничі та не виробничі (**табл. 3**).

Таблиця 3
Розподіл хворих в залежності від причин травми

Виробничі		Невиробничі	
абс	%	абс	%
27	14,1	158	85,9

Примітка: * – $P < 0,01$.

Додатково невиробничі травми були розділені на основні підгрупи (табл. 4).

Таблиця 4
Розподіл хворих, які отримали невиробничу травму

Травми:	абс	%
а) побутова	129	81,1
б) ДТП	20	12,6
в) вуличні	0	0
г) спортивні	1	0,65
д) шкільні	8	5
е) інші	1	0,65

Результати досліджень та їх обговорення.

При дослідженні причин виникнення травм кінцівок були виявлені наступні закономірності. Найбільш часто такі травми отримували чоловіки (74,6%). В даній категорії постраждалих домінує молодий (50,3%) та середній (47,6%) вік. Набагато менше було хворих похилого віку (2,1%), це свідчить про те, що найбільш вразливим є група працюючих чоловіків

у віці від 25 до 60 років, що може вказувати на зв'язок травматизму з виробництвом, внаслідок не дотримання техніки безпеки або неправильної організації своєї праці. Як правило, травми отримують більш «активні» групи населення. При дослідженні виробничих та невиробничих травм було визначено, що основна маса травм кінцівок є невиробничими (85,9%). При детальному аналізі невиробничих травм було виявлено домінування побутових травм (81,1%). Другою за частотою причиною невиробничих травм є дорожньо-транспортні пригоди (12,6%). Інші причини виникнення травм кінцівок складають незначний відсоток. То ж серед невиробничих травм основними етіологічними чинниками є побутова травма, та травмування в результаті ДТП. У сформованих економічних умовах фінансування галузі, розвиток первинної профілактики травматизму дозволить запобігти економічному збитку, пов'язаному з витратами на діагностику, лікування та реабілітацію інвалідів внаслідок травм кінцівок.

Висновки.

1. Травми кінцівок найчастіше отримували чоловіки (74,6%).

2. Частіше травмуються хворі молодого (50,3%) та середнього віку (47,6%).

3. Найчастіше зустрічалась невиробнича травма (85,9%), з-поміж якої домінує побутова (81,1%).

Перспективи подальших досліджень. Статистичний розподіл, виявлений в ході цього аналізу буде використаний для подальшої роботи по профілактиці та зниженню рівня інвалідності при травмах верхньої та нижньої кінцівок.

Література

1. Анкин Л. Н. Политравма (организационные, тактические и методологические проблемы) / Л. Н. Анкин. – М.: Мед-пресс-информ, 2004. – 176 с.
2. Качесов В. А. Основы интенсивной реабилитации. Травма позвоночника и спинного мозга / В. А. Качесов. – СПб.: ЭЛБИ, 2005. – 128 с.
3. Материалы 4-й Всемирной конференции по профилактике травм и контролю за ними // USA, 17-20 05. 1998. Internet, 1999. (Пер. с англ., ЦМИАСУНТ, 2000 г.)
4. Назаренко Г. И. Оценка эффективности медицинской помощи пострадавшим с политравмой / Г. И. Назаренко // Организация ортопедо-травматологической помощи в условиях медицинского страхования: Сб. науч. тр. – С. -Петербург, 1996. – С. 58-64.
5. Рыбин А. В. Совершенствование системы профилактики травматизма в крупном индустриальном центре : автореф. дисс. на соискание ученой степени канд. мед. наук : спец. 14. 00. 33 «Общественное здоровье и здравоохранение» / Рыбин Андрей Викторович. – СПб., 2006 – 21 с.
6. Born C. T. Orthopaedic trauma education: visions for the future through the OTA. Orthopaedic Trauma Association / C. T. Born, W. G. DeLong // J. Orthop. Trauma. – 1999. – № 13(6). – P. 433-436.
7. Jagger J. Профилактика острой травмы в быту / J. Jagger, J. Perry // Nursing. – 2000. – № 30(12). – P. 73.
8. <http://brest-region.gov.by/index.php/obshchestvo/zdravookhranenie/zdorovyj-obraz-zhizni/414-analiz-travmatizma-i-ego-posledstvij-invalidnosti-i-smernosti-v-respublike-belarus-profilaktika-travm-i-minimizatsiya-ikh-oslozhenij>.

УДК 616. 711,611. 82,614. 8. 026. 1,614. 8. 026. 2

ТРАВМИ КІНЦІВОК В УКРАЇНІ, ЯК МЕДИКО-СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Лехан В. М., Забара О. Ю., Тарасенко О. М.

Резюме. В статті проаналізовані причини травм кінцівок в Україні. Робота базується на 185 випадках, пацієнти були розділені в залежності від статі, віку, причини травми. Отримані результати свідчать про те, що частіше травмуються чоловіки. Вік отримання травми частіше зрілий. Переважає невиробнича травма, з якої основну частку складає побутова.

Ключові слова: причини травматизації, травма кінцівок, інваліди.

УДК 616. 711,611. 82,614. 8. 026. 1,614. 8. 026. 2

ТРАВМЫ КОНЕЧНОСТЕЙ В УКРАИНЕ, КАК МЕДИКО-СОЦИАЛЬНАЯ ПРОБЛЕМА

Лехан В. М., Забара О. Ю., Тарасенко О. Н.

Резюме. В статье проанализированы причины травм конечностей в Украине. Работа базируется на 185 случаях, пациенты были разделены в зависимости от пола, возраста, причины травмы. Полученные результаты свидетельствуют о том, что чаще травмируются мужчины. Возраст получения травмы чаще зрелый. Преобладает непроизводственная травма, из которой основную часть составляет бытовая.

Ключевые слова: причины травматизации, позвоночно-спинномозговая травма, инвалиды.

UDC 616. 711,611. 82,614. 8. 026. 1,614. 8. 026. 2

Injured Limbs in Ukraine, as a Health and Social Problem

Lehan V., Zabara O., Tarasenko O.

Abstract. Injuries related to severe limb injuries of the musculoskeletal system. Their difficulty is due to static and dynamic disorders and complexity of rehabilitation procedures and, in this regard, temporary disability and long-term sustainable reduction of life of those affected. According to the literature, in a traffic accident rate of multiple and combined injuries is 10%. The structure injuries account for 60-65% of injured limbs. Today, the industrial countries trauma is the leading cause of death for people under the age of 40 years. More than 50% of injured persons younger than 40 years, which is the cause of significant health and social problems, and huge economic losses. In England, the economic losses due to fatal injuries are estimated at 2. 2 billion pounds, which is 1 % of the national production (EA Driscoll, 1992). Mortality from injury among people 40 years of age is higher than cardiovascular disease and cancer, trauma and employment beds than beds for cardiac and cancer patients. Disability resulting from trauma is 28-50%, and its main cause is damage to the musculoskeletal system.

The high output of disability due not only to the severity of the injury, but also errors in first aid, the diagnosis of injuries of the limbs and rehabilitation.

Object and methods. Analyzed 185 medical records affected by the trauma of the extremities in Ukraine in Dnipropetrovsk interregional traumatology MSEK number 1, who were treated in trauma departments of various hospitals. All patients were recognized disabilities of various groups. Patients were divided according to sex

Depending on the cause of injury, patients were divided into two groups – manufacturing and nonmanufacturing

Results and discussion. Results and discussion. In the study of the causes of injuries of the extremities revealed the following patterns. The most common injuries are treated men (74. 6%). In this category is dominated by young victims (50. 3%) and average (47. 6%) age. Much less were elderly patients (2. 1%), this indicates that the most vulnerable are the group of men aged 25 to 60 years, which may indicate a connection with the production of injuries as a result of non-observance of safety or improper organization of their work. Typically, injuries get more «active» population. In the study of production and non- injury was determined that the majority of injuries of the extremities is non-productive (85. 9%). In a detailed analysis of the injury were found unproductive dominance of domestic injuries (81. 1%). The second most frequently the cause of injury is non-productive traffic accidents (12. 6%). Other causes of limb injuries account for a small percentage. So unproductive injuries among the main etiological factors are household trauma and injury in a traffic accident. In the current economic conditions, the finance industry, the development of primary prevention of injury will prevent economic losses associated with the costs of diagnosis, treatment and rehabilitation of persons with disabilities due to injuries of the extremities.

Conclusions. Injuries to the extremities often treated men (74. 6%). Most injured patients younger (50. 3%) and average age (47. 6%). Often met nonproductive trauma (85. 5%), among which is dominated by domestic (81. 1%).

Prospects for further research. The statistical distribution identified during this analysis will be used for further work on the prevention and reduction of disability for injuries of the upper and lower extremities.

Key words: reasons of traumas, injury limbs, disability.

Рецензент – ст. наук. сп. Голик В. А.

Стаття надійшла 13. 03. 2014 р.